

Brüsszel, 2025. szeptember 30.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0232 (COD)

9474/1/25
REV 1 ADD 1

ENV 414
CLIMA 174
AGRI 228
FORETS 29
RECH 248
TRANS 210
CODEC 696
PARLNAT

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban a talajmonitoringról és -rezilienciáról
(a talajmonitoringról szóló jogszabály) szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS
TANÁCSI IRÁNYELV elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2025. szeptember 29-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. július 5-én továbbította az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a talajmegfigyelésről és a rezilienciáról szóló irányelvre (a talajmegfigyelésről szóló jogszabály) irányuló javaslatot. A javaslat arra irányul, hogy az EU meginduljon a talajegészség 2050-re történő eléréséhez vezető úton. A javaslat kötelezővé teszi a talajegészség monitorozását, útnak indítja a fenntartható talajgazdálkodás fokozatos megvalósítását, és intézkedéseket határoz meg a talajszennyeződés problémájának kezelése érdekében. A javaslat összhangban van a 2021. évi uniós talajvédelmi stratégiával, amely fontos alkotóeleme az európai zöld megállapodásnak és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiának.
2. Az irányelvtervezet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 192. cikkének (1) bekezdésén alapul (rendes jogalkotási eljárás).
3. Az Európai Parlament (EP) a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot (ENVI) jelölte ki a jogszabályért felelős bizottságnak. Az EP 2024. április 10-én elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját.
4. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. október 25-én, a Régiók Bizottsága pedig 2024. június 19-én nyilvánított véleményt a javaslatról.
5. A Bizottság a környezetvédelmi munkacsoport 2023. július 27-i (videokonferencia útján tartott) ülésén, valamint 2023. október 6-i ülésén ismertette javaslatát és az azt kísérő hatásvizsgálatot. A környezetvédelmi munkacsoport a spanyol és a belga elnökség alatt folytatta a javaslat vizsgálatát. A Tanács (Környezetvédelem) 2024. június 17-én elfogadta általános megközelítését.
6. Ezt követően három alkalommal, 2024. október 22-én, 2024. december 12-én és 2025. április 9-én nem hivatalos politikai háromoldalú egyeztetésre került sor, amelyek eredményeként ideiglenes megállapodás jött létre a Tanács és az Európai Parlament között. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. május 21-én megerősítette a 2025. április 9-i nem hivatalos háromoldalú egyeztetésen ideiglenesen jóváhagyott kompromisszumos szöveget.

7. Az Európai Parlament ENVI bizottsága 2025. június 4-én az említett kompromisszumos szöveg mellett szavazott. Ezt követően az ENVI bizottság elnöke 2025. június 5-i keltezéssel levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottságának elnöke részére, amelyben jelezte, hogy amennyiben a Tanács a korábban jóváhagyott átfogó ideiglenes megállapodás szerinti formában fogadja el első olvasatbeli álláspontját, azt fogja javasolni a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogász-nyelvészi ellenőrzés függvényében – második olvasatban módosítás nélkül fogadja el a tanácsi álláspontot.

II. CÉL

8. A javasolt irányelv átfogó célja, hogy az EU meginduljon a talajegészség 2050-re történő eléréséhez vezető úton – ennek érdekében a javaslat intézkedéseket határoz meg a monitoring uniós szintű, a tagállami rendszerekre épülő harmonizációjára, a talajegészség és a talajreziliencia értékelésére és támogatására, valamint a szennyezett területek kezelésére vonatkozóan.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

9. A társjogalkotók a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának következő elemeit illetően jutottak megállapodásra:
- i. A talajmonitoring-keret megfelelő szintű harmonizációt tesz lehetővé, és kellő rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a végrehajtás megkönnyítése érdekében. Megerősödik a talajegészség néhány fontos aspektusának, például a talaj biológiai sokféleségének és a talajszennyező anyagoknak, köztük a PFAS-eknek és a peszticideknek a monitorozása. A Bizottság által a talajegészség-monitoring és a talajminta-tárolás terén biztosított önkéntes segítségnyújtás szükség esetén tovább támogatná a végrehajtást.
 - ii. Az irányelvtervezet támogatást irányoz elő a földtulajdonosok és a gazdálkodók számára annak érdekében, hogy ösztönözze és segítse őket a talajegészség és a talajreziliencia javításában.
 - iii. Ami a területkivonást illeti, az ideiglenes megállapodás arra összpontosít, hogyan kell monitorozni ennek legláthatóbb vetületeit, a talajfedést és a talajeltávolítást, és elveket állapít meg a talajfedés és a talajeltávolítás hatásainak enyhítése céljából.

- iv. A szennyezett területek kezelése fokozatos és kockázatalapú megközelítésen alapul.
- v. Továbbra is az a cél, hogy 2050-re egészséges legyen a talajok állapota.

IV. ÖSSZEGZÉS

- 10. A Tanács álláspontja a Bizottság javaslatának fő célkitűzésén alapul, és teljes mértékben tükrözi azt a kompromisszumot, amelyet a Tanács és az Európai Parlament a Bizottság támogatásával elért a nem hivatalos tárgyalások során.
 - 11. A Tanács ezért úgy véli, hogy első olvasatban kialakított álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a tárgyalások eredményét. Elfogadását követően az irányelv lesz az első olyan keret, mely célzottan a talajra vonatkozik, és hozzá fog járulni az EU-beli talajegészség eléréséhez.
-